

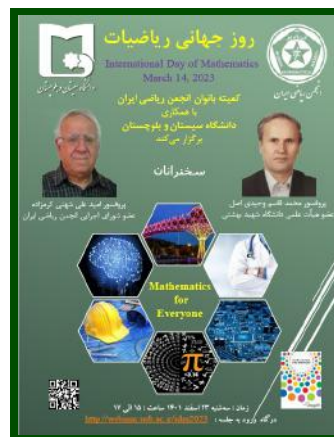
گردهمایی‌های برگزیده



گزارش «روز جهانی ریاضیات سال ۱۴۰۱»

زهره مستقیم*

دانشگاه سیستان و بلوچستان، دعوت کردند که سخنرانی خود را ایراد نمایند. آقای دکتر فرهاد شهرکی ضمن تبریک روز جهانی ریاضیات، با اشاره به حدود پنج دهه فعالیت دانشگاه سیستان و بلوچستان و جایگاه این دانشگاه در رتبه‌بندی کشوری، از دانشکده ریاضی این دانشگاه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین و قدیمی‌ترین دانشکده‌های این دانشگاه یاد کردند. ایشان همچنین یاد دو تن از استادان درگذشته دانشکده ریاضی، آقایان دکتر پرویز عظیمی و دکتر عباسعلی نورا، را گرامی داشتند. ایشان در پایان سخنانشان به نقش انکارناپذیر مباحث ریاضی در سایر علوم پرداختند.



همایش روز جهانی ریاضیات با همکاری دانشگاه سیستان و بلوچستان در تاریخ سه‌شنبه ۲۳ اسفند ۱۴۰۱ از ساعت ۱۵ الی ۱۷ و به‌صورت مجازی برگزار شد.



سخنرانی خانم دکتر اشرف دانشخواه

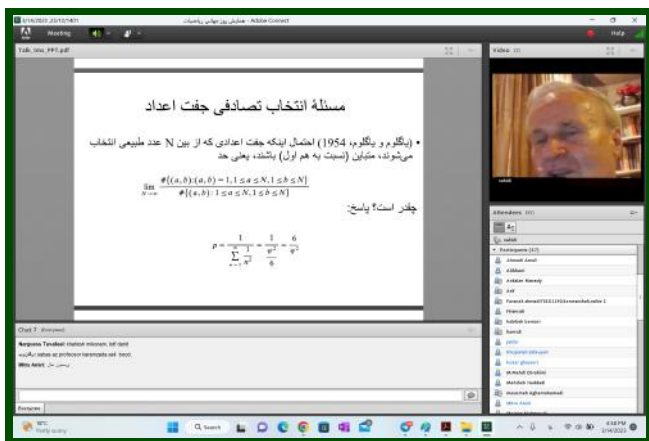
در ادامه، خانم دکتر اشرف دانشخواه، دبیر کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران، ضمن خیرمقدم و تشکر از شرکت حضار، اظهار داشتند «در سال ۲۰۱۹ شورای اجرایی سازمان یونسکو به پیشنهاد اتحادیه بین‌المللی ریاضیات، روز چهاردهم ماه مارس را به‌عنوان روز جهانی ریاضیات تصویب کرد و از همه کشورهای دعوت شد که هر سال به این مناسبت مراسمی برگزار کنند. امسال چهارمین سال متوالی است که مراسم بزرگداشت این روز در جهان گرامی داشته می‌شود. اتحادیه بین‌المللی ریاضیات برای هر سال یک شعار را مشخص می‌کند که شعار سال ۲۰۲۳ «ریاضیات برای همه است». امسال سومین دوره است که کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران به این مناسبت، مراسمی را برگزار می‌کند. یکی از اهداف ثبت روز جهانی ریاضیات، فراگیر کردن ریاضیات با تأکید بر اهمیت ویژه این علم در سایر علوم و در جنبه‌های مختلف زندگی است». ایشان در پایان از انجمن ریاضی ایران، دانشگاه سیستان و بلوچستان، و اعضای کمیته بانوان که در برگزاری هرچه بهتر این برنامه نقش داشته‌اند، تشکر کردند. او ضمن گرامی‌داشت یاد شادروان آقای دکتر سید علیرضا اشرفی، از سخنرانان این برنامه آقای دکتر امیدعلی کرمزاده، عضو محترم شورای اجرایی



سخنرانی آقای دکتر شهرکی

در ابتدای مراسم، خانم دکتر مرضیه شمس یوسفی، عضو محترم هیئت علمی دانشگاه گیلان، ضمن قرائت شعری در مورد بهار و خوشامدگویی به شرکت‌کنندگان در مراسم و همچنین تشکر از دانشگاه سیستان و بلوچستان برای میزبانی مراسم، یاد مرحوم زنده‌یاد دکتر سید علیرضا اشرفی، استاد فقید دانشگاه کاشان که سخنران مراسم روز جهانی ریاضیات در سال ۱۳۹۹ بودند، را گرامی داشتند. ایشان سپس از آقای دکتر فرهاد شهرکی، معاون محترم آموزشی

انجمن ریاضی، و آقای دکتر محمد قاسم وحیدی اصل، عضو محترم هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی، که دعوت کمیته بانوان برای ایراد سخنرانی در این مراسم را پذیرفتند، قدردانی کردند.



سخنرانی آقای دکتر وحیدی اصل

در ادامه، قسمت چهارم نماهنگ «زنانی نامدار در عرصه ریاضیات» که توسط کمیته بانوان انجمن ریاضی تهیه شده بود، پخش شد. سپس خانم دکتر شمس یوسفی از آقای دکتر محمد قاسم وحیدی اصل، عضو محترم هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی، دعوت کردند که سخنرانی خود با عنوان «تصادفمندی: موجودی سرکش یا مفهومی در خدمت انسان؟» را ایراد نمایند.



سخنرانی آقای دکتر کرمزاده

در ادامه مراسم، خانم دکتر شمس یوسفی از آقای دکتر کرمزاده دعوت کردند که سخنان خود را شروع نمایند. آقای دکتر کرمزاده در ابتدا از کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران که برگزاری این مراسم را برعهده داشتند، تشکر کردند. ایشان در ادامه با اشاره به اینکه سخنانشان در مورد شعار امسال روز جهانی ریاضیات است، اظهار داشتند «باید سعی کنیم ریاضیات برای همه باشد. به عبارت دیگر، ریاضیات باید در علوم اجتماعی، در مسائل دانش آموزان، و مسائل خانواده وارد شود. اگر ریاضیات در یک کشور ضعیف شود، فکر کردن از بین می‌رود. ریاضی به ما چگونه فکر کردن را می‌آموزد. فکر کردن فقط توسط ریاضیات تقویت می‌شود. می‌توان در دبیرستان‌ها یا سال‌های اول دانشگاه برای دانشجویان رشته‌های مختلف درس تفکر ریاضی ارائه کرد. باید سعی کنیم تفکر ریاضی در همه امور وارد شود. کمیته بانوان باید فعالیت کنند که بانوان در امور مختلف مانند انجمن ریاضی و فرهنگستان مشارکت داشته باشند. در گروه‌های ریاضی، بانوان ریاضی‌دان را تشویق کنند که به کارهای جمعی بپردازند. همچنین آماری از بانوان ریاضی‌دان فعال در حوزه‌های مختلف تهیه کنند و سعی کنند که فرهنگ یادگیری ریاضی در خانواده تقویت شود.» ایشان در پایان اظهار امیدواری کردند که با توجه به شعار روز جهانی ریاضیات بتوانیم تفکر ریاضی را در جامعه گسترش دهیم.



جمعی از شرکت‌کنندگان در مراسم

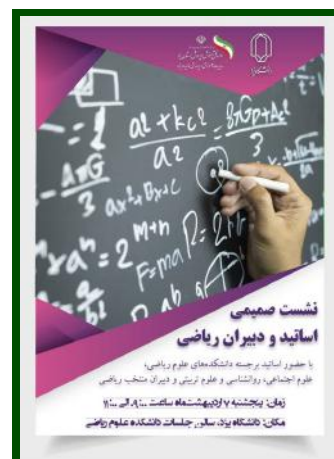
در پایان مراسم از شرکت‌کنندگان دعوت شد که یک عکس دسته‌جمعی به یادگار بگیرند. در این مراسم که ساعت ۱۷ به پایان رسید، حدود ۶۵ نفر شرکت داشتند.

* دانشگاه علم و صنعت ایران

گزارش «اولین نشست صمیمی با دبیران ریاضی آموزش و پرورش ناحیه دو یزد»

سعید علیخانی *

محترم برگزار شود و این اولین جلسه برای رسیدن به این اهداف است. ایشان به عواملی که باعث رکود و عدم استقبال از علوم پایه در کشور شده است، پرداختند. او مشکل اشتغال دانش‌آموختگان علوم پایه را از مهمترین عوامل بی‌انگیزگی دانست که عدم استفاده از دانش‌آموختگان رشته‌های علوم پایه در استخدام دبیران آموزش و پرورش را جزو یکی از دلایل کمبود شغل دانست.



اولین نشست صمیمی دبیران ریاضی ناحیه دو یزد با برخی از استادان دانشگاه یزد از ساعت ۹:۰۰ صبح تا ۱۱:۳۰ روز پنج‌شنبه ۶ اردیبهشت ۱۴۰۲ در سالن جلسات دانشکده علوم ریاضی دانشگاه یزد برگزار شد. استادان مدعو از دانشکده‌های علوم اجتماعی، علوم تربیتی و روانشناسی عبارت بودند از آقایان دکتر حسین افراسیابی، دکتر کاظم برزگر بفرولی، دکتر احمد کلاته ساداتی و دکتر حسین حسینی. از دانشکده علوم ریاضی آقایان دکتر سعید علیخانی (رئیس دانشکده علوم ریاضی)، دکتر سید محسن میرحسینی (معاونت آموزشی دانشکده علوم ریاضی)، دکتر محمد حسین اکرمی (معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده علوم ریاضی)، دکتر فرید (محمد) مالک، دکتر محمد حیدری (رئیس بخش ریاضی کاربردی) و دکتر حسین خورشیدی حضور داشتند. آقای قاسمیان (معاونت متوسطه آموزش و پرورش ناحیه دو یزد) و آقای دکتر علوی زاده (مسئول گروه‌های آموزشی آموزش و پرورش ناحیه دو یزد) و حدود ۳۰ نفر از دبیران ریاضی میهمانان این نشست بودند. در ابتدای نشست، دکتر سعید علیخانی پس از خوش‌آمدگویی و تشکر از حضور مدعوین در مورد چرایی برگزاری این نشست صحبت کردند. ایشان گفتند که پس از جلسات خصوصی بین برخی از استادان منتخب دانشکده علوم ریاضی با مسئولین آموزش و پرورش ناحیه دو یزد، و با هدف ایجاد انگیزه بیشتر در دبیران رشته‌های علوم پایه، بالا بردن سطح علمی، آموزشی و پژوهشی دبیران، بررسی کتب دبیرستانی و ... مقرر شد سلسله نشست‌ها و جلسات بین استادان منتخب و دبیران

در ادامه، آقای دکتر سید محسن میرحسینی، معاون آموزشی دانشکده علوم ریاضی، ضمن خیرمقدم به همکاران عزیز، مهم‌ترین هدف از تشکیل این جلسات و جلسات بعدی را ایجاد انگیزه و عشق بیشتر به شغل معلمی دانستند و ابراز امیدواری کردند که این مهم در دبیران محترم شرکت‌کننده رخ داده و به دانش‌آموزان آن‌ها نیز انتقال یابد. آقای دکتر افراسیابی، دانشیار بخش جامعه‌شناسی دانشگاه یزد، موضوع چالش‌های موجود در علوم پایه و به‌خصوص ریاضی را جهانی دانست و ضمن تعجب از عدم استقبال دانش‌آموزان و خانواده آن‌ها به رشته ریاضی و فیزیک در دبیرستان‌ها و گرایش تعداد بسیاری از داوطلبان به رشته علوم تجربی، پیشنهاد برگزاری جلساتی از طرف استادان علوم پایه دانشگاه‌ها برای دانش‌آموزان و خانواده آن‌ها را دادند. ایشان ادامه دادند که یک ارزیابی پیش‌داورانه مطرح است و آن این است که به‌نظر می‌آید که انگیزه لازم در دبیران کاهش یافته است و ایشان طرح یک سؤال کردند و از دبیران حاضر خواستند که در مورد آن صحبت کنند: به نظر شما دانش‌آموز انگیزه ندارد یا معلم، یا هردو؟ او از دبیران خواست که راه حل‌های پیشنهادی خود را مطرح نمایند.

سخنران بعدی، آقای دکتر کلاته ساداتی، دانشیار بخش جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی بودند که توانمندسازی دبیران و

کردند که تسلط استاد بر مطالب علمی، باعث یادگیری بهتر دانش آموز شده و همچنین بیان کردند که علم برای علم همیشه جواب نیست، بلکه علم برای اجتماع مهم‌تر است. ایشان گفتند که سعی کنیم کاری انجام دهیم که در بهبود شرایط اجتماعی که در آن زندگی می‌کنیم، مؤثر باشد. ایشان در ادامه از ریاضیات مؤثر و چگونگی اجرای آن گفتند. در ادامه بسیار تأکید داشتند که انجمن ریاضی ایران، وزارت عتف و وزارت آموزش و پرورش مشکل شکاف موجود در درس ریاضی دبیرستان (مخصوصاً حسابان) و درس ریاضی ۱ دانشگاه را حل و فصل کنند. مطالب حذف‌شده و یا کمرنگ‌شده مهم در درس حسابان که خود به اندازه یک درس ۲ تا ۳ واحدی حجم دارد، در سال‌های اخیر سبب ضعف و مشکلات بسیاری برای دانشجویان مهندسی و علوم پایه شده است.

آقای دکتر برزگر رئیس بخش علوم تربیتی، گفتند که اکثر دانش‌آموزان رشته ریاضی و فیزیک و دانشجویان علوم پایه و فنی اضطراب زیادی دارند و کم‌کم به درماندگی آموخته‌شده^۱ می‌رسند. ایشان بیان کردند که بر اساس ساختار ذهن، وقتی اضطراب بالا باشد، یادگیری کم می‌شود، چرا که ذهن روی رفع مشکل اضطراب تمرکز می‌کند. در واقع ارتباط اضطراب و یادگیری به صورت زیر است: (۱) اضطراب کم — یادگیری کم، (۲) اضطراب زیاد — یادگیری کم (۳) اضطراب به اندازه — یادگیری بیشتر و بهتر. بنابراین مهم است که دانش‌آموز و یا دانشجو اضطراب به‌اندازه داشته باشند، چیزی که در نسل جدید نسبت به نسل قبلی، کمتر دیده می‌شود و جای نگرانی دارد. ایشان پنج مؤلفه معلم با رویکرد سازنده‌گرایی را به‌صورت زیر بیان کردند: ارتباط شخصی (ایجاد موقعیت‌های واقعی در زندگی)، عدم قطعیت (هیچ چیز قطعی نیست و من مرجع دانش نیستم)، بیان انتقادی (دانش آموز اجازه داشته باشد در مورد برنامه‌های کلاس و طرز تدریس معلم نظر بدهد)، بیان مشترک (ذهن‌ها با هم کار می‌کنند) و مذاکره (دانش‌آموزان اجازه داشته باشند به راحتی هیجان‌ات خود را بگویند و ابرازگری هیجان در کلاس حاکم باشد). در پایان، ضمن مشخص نمودن تاریخ و موضوع جلسه آینده، پیشنهاد شد جشنواره‌های الگوهای برتر تدریس برای دبیران علوم پایه یزد برگزار شود.

* دانشگاه یزد

حرفه‌ای‌گرایی را دو عامل بسیار مهم برای موفقیت و انگیزه در دبیران دانستند. ایشان با ارجاع به مقاله‌ای که در سال ۲۰۲۲ منتشر شده به این نکته اشاره کردند که اگر حرفه‌ای و توانمند و با تسلط تدریس کنیم، خودبه‌خود انگیزه ایجاد می‌شود.

در ادامه نشست، آقای دکتر حسین حسینی استادیار بخش علوم تربیتی، مهارت‌های تدریس را بحث بسیارمهم و به‌روز دنیا دانستند و پیشنهاد دادند که دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه یزد با هم تعامل بیشتری داشته باشند. همچنین به دبیران ریاضی توصیه کردند که کاربرد هر مطلب ریاضی که تدریس می‌شود را در زندگی مطرح کنیم تا در دانش‌آموز ایجاد انگیزه شود.



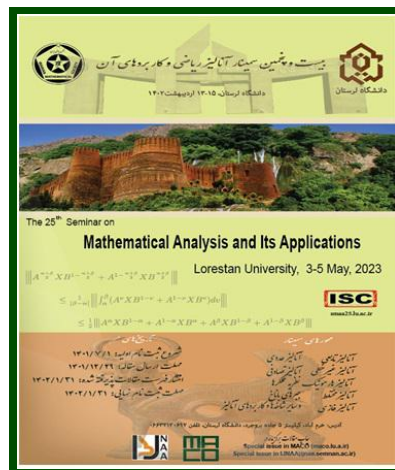
در ادامه بحث‌ها، آقای امینیان از دبیران با سابقه ریاضی یزد گفتند که ترس از ریاضی سالیان سال وجود داشته و این هنر معلمی است که می‌تواند آن را از بین ببرد و یا آن را بکاهد. مطمئناً عشق به معلمی و تدریس عاشقانه درس ریاضی در دانش‌آموزان ایجاد انگیزه می‌کند. کار گروهی و دادن تکلیف به دانش‌آموزان از دیگر راه‌های مورد نظر این دبیر بود.

آقای دکتر فرید (محمد) مالک، استاد پیش‌کسوت ریاضی، ضمن بیان برخی تجربیات و خاطرات آموزشی خود، پیشنهاد دادند که سقف ظرفیتی برای رشته‌هایی نظیر علوم تجربی در دبیرستان‌های شهرهای کشور به‌کار گرفته شود که به‌مانند سال‌های اخیر دانش‌آموزان پس از عدم قبولی در رشته پزشکی، سرخورده و افسرده نشوند. آقای دکتر حسین خورشیدی، استادیار دانشکده علوم ریاضی بیان

^۱ درماندگی آموخته‌شده در علم روان‌شناسی به شرایطی اشاره می‌کند که در آن افراد بر طبق تجربیات گذشته (مانند سرکوفت‌ها و ناکامی‌های مستمر و طولانی و مداوم) به این نتیجه می‌رسند که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند.

گزارش «بیست و پنجمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن»

امیرقاسم غضنفری* (دبیر سمینار)



جمعی از برگزارکنندگان سمینار

پس از مراسم افتتاحیه، استراحتی کوتاه و پذیرایی، نخستین سخنران عمومی دعوت شده به سمینار، پروفیسور سیور دراگومیر^۱ از دانشگاه ویکتوریا ملبورن استرالیا سخنرانی خود را تحت عنوان

“Some Tensorial and Hadamard product inequalities for convex functions of selfadjoint operators in Hilbert spaces”

ارائه نمودند. پس از استراحت و پذیرایی، دومین سخنران عمومی دعوت شده به سمینار آقای دکتر هوگر قهرمانی از دانشگاه کردستان مقاله خود را با عنوان

“Lie centralizers on some classes of operator algebras”

ارائه کردند.



گروه ریاضی دانشگاه لرستان با همکاری انجمن ریاضی ایران، بیست و پنجمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن با محورهای آنالیز تابعی، آنالیز غیرخطی، آنالیز هارمونیک، آنالیز مختلط، آنالیز فازی، آنالیز عددی، آنالیز تصادفی، نظریه عملگرها، جبرهای باناخ و سایر شاخه‌ها و کاربردهای آنالیز را در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۲ برگزار کرد. همچنین، برگزاری یک نشست و دو کارگاه آموزشی از دیگر برنامه‌های این سمینار بود. از تعداد ۱۳۱ مقاله دریافت شده توسط دبیرخانه سمینار، تعداد ۱۱۱ مقاله برای سخنرانی و تعداد ۱۷ مقاله برای ارائه پوستر، پذیرفته شد. ۹ سخنرانی کلیدی در این سمینار ارائه گردید. به علاوه، این سمینار دارای نمایه ISC در سطح ملی با شماره اختصاصی ۵۰۹۸۵-۱۲۲۱۰ است و مقرر شد مقالات برگزیده سمینار در نشریه

Journal of Mathematical Analysis and Convex Optimization (MACO)

از انتشارات دانشگاه لرستان و نشریه

International Journal of Nonlinear Analysis and Applications (IJNAA)

از انتشارات دانشگاه سمنان، انتشار یابند. مراسم افتتاحیه این سمینار به صورت هم‌زمان برخط و حضوری در آمفی تئاتر دانشکده علوم پایه روز چهارشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۲ در ساعت ۸:۳۰ با تلاوت آیاتی از قرآن مجید و با حضور اساتید، دانشجویان و

¹Sever Dragomir

نمودند. این روز از سمینار، با ارائه مقاله سخنران دعوت شده پروفیسور راوی اگروال^۴ از دانشگاه کینگ ولز تگزاس آمریکا با عنوان “Existence and uniqueness results for a nonlinear integral equation related to infectious disease” به پایان رسید.



آخرین روز سمینار نیز با سخنرانی برخط، سخنرانان دعوت شده، رأس ساعت ۸:۳۰ صبح آغاز گردید. سخنران نخست پروفیسور فدور سوکوچف^۵ از دانشگاه نیو سوت ولز استرالیا مقاله خود با عنوان “Quantitative estimates for the functional calculus on the Schatten P-classes” را ارائه نمودند و پس از ایشان پروفیسور علی فرج زاده از دانشگاه رازی کرمانشاه با مقاله “On fixed point results for non-expansive mappings” سخنرانی نمودند. پس از یک استراحت کوتاه، مقالات پذیرفته شده در مقطع زمانی صبح به صورت سخنرانی هم زمان در سه کلاس A، B و C برگزار گردیدند. در ساعت ۱۴:۰۰، برنامه اختتامیه سمینار با حضور اعضای هیئت علمی گروه ریاضی و شرکت کنندگان در سمینار به صورت برخط اجرا گردید.

در پایان، مراتب سپاس خود را از حمایت های دانشگاه لرستان، انجمن ریاضی ایران، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام، سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران، کلیه کارکنان و دانشجویان گران قدر دانشکده علوم پایه که در برگزاری این سمینار همکاری نمودند، تقدیم می داریم.

* دانشگاه لرستان

بعد از سخنرانی های عمومی، نشست اعضای هیئت علمی با دبیران به مدیریت آقای دکتر مجتبی مرادی پور در خصوص چالش آموزش ریاضیات و آینده ریاضیات در آمفی تئاتر دانشکده علوم پایه به صورت حضوری برگزار گردید. پس از ناهار و استراحت، بعد از ظهر روز ۱۳ اردیبهشت، رأس ساعت ۱۴، کارگاه آموزشی تحت عنوان «ریاضیات و فناوری های نوین» با تدریس آقای دکتر مجید یاراحمدی در آمفی تئاتر دانشکده علوم پایه برگزار شد و سپس در ساعت ۱۶ همان روز، کارگاه دیگری با عنوان «ریاضیات، هوش مصنوعی و آینده شغلی رشته ریاضی و علوم کامپیوتر» با تدریس آقای دکتر ابراهیم سوری برگزار شد. طبق برنامه زمانی اعلام شده سخنرانی مقالات پذیرفته شده در سه کلاس، کلاس A با مدیریت آقای دکتر علی بارانی، کلاس B با مدیریت سرکار خانم زهرا معیری زاده و کلاس C با مدیریت آقای دکتر بهمن غضنفری انجام گرفتند. همچنین در عصر روز اول سمینار از ساعت ۱۸ الی ۱۹:۲۵ بخش پوسترهای پذیرفته شده اجرا گردید.

در روز نخست سمینار علاوه بر مراسم افتتاحیه، سخنرانی های عمومی، نشست و کارگاه ها که پیش تر گزارش آن آمد، سخنرانی ها و پوسترها طبق زمان بندی اعلام شده ارائه گردیدند و در ساعت ۱۷:۱۰ این روز، سخنران عمومی دعوت شده، پروفیسور کریستوفر هیل^۲ از مؤسسه فناوری جورجیا آمریکا مقاله ای با عنوان “The HRT(Heil/Ramanathan/Topiwala) conjecture” ارائه کردند.

روز دوم سمینار با سخنرانی برخط سخنرانان دعوت شده، به ترتیب، پروفیسور شوکت آیوپف^۳ از آکادمی علوم ازبکستان مقاله خود تحت عنوان

“Derivations on operator Algebras”

و پروفیسور مجید فخار از دانشگاه اصفهان با مقاله ای تحت عنوان “Asymptotic and non convex optimization problems”

آغاز گردید. بعد از استراحتی کوتاه، مقالات پذیرفته شده هم زمان در سه کلاس A، B و C براساس برنامه زمان بندی اعلام شده در سه مقطع زمانی صبح، ظهر و عصر ارائه شدند. سپس در بعد از ظهر، سخنران دعوت شده آقای پروفیسور مجید اسحاقی گرجی از دانشگاه سمنان مقاله خود با عنوان “Treats in wars of attrition” را ارائه

دانشجویان در سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد، و دکتری اهتمام ورزیده است. ایشان در پایان سخنانشان به لزوم توجه، حساسیت و پیگیری وضعیت ریاضیات کشور از دبیرستان تا دانشگاه توسط مسئولان اشاره کردند.

سپس آقای دکتر محمد صالح مصلحیان، رئیس انجمن ریاضی ایران، پس از خوشامدگویی به شرکت‌کنندگان در مراسم و تشکر از کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران برای برگزاری این برنامه، سخنان خود را که مروری کوتاه بر کتاب «هندسه متوسطه نسوان» و شرح مختصری از وضعیت تاریخ آموزش ریاضی بانوان از ابتدای دوره قاجار تاکنون است را شروع کردند. ایشان اظهار داشتند: برای بیش از ۲۵۰ سال تا نیمه دوم قرن نوزدهم میلادی رساله «خلاصه الحساب»، تألیف شیخ بهایی، به‌عنوان تنها کتاب درسی مقدماتی در مکتب‌خانه‌ها مورد استفاده قرار می‌گرفت. محتوای این کتاب، حساب و هندسه کنونی دبستان را شامل می‌شد. از اواسط دوران فتحعلی‌شاه قاجار، آموزش به سبک غربی توسط مبلغان مذهبی آمریکایی آغاز شد. نوگرایی آموزشی با تأسیس دارالفنون در سال ۱۲۳۰ توسط میرزا تقی خان امیرکبیر آغاز شد. این نخستین آموزشگاه مدرن و مخصوص مردان بود و بانوان نمی‌توانستند در آن حضور یابند. ۳۶ سال پس از تأسیس دارالفنون نخستین دبستان به‌سبک جدید توسط میرزاحسن رشدیه در محله ششگلان تبریز افتتاح شد.

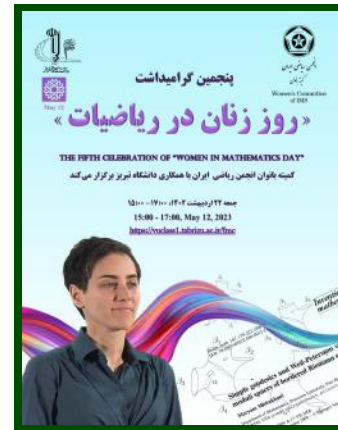


دکتر محمد صالح مصلحیان

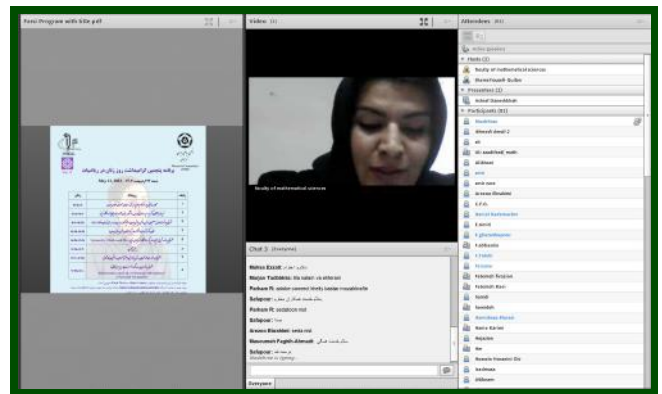
نخستین دبیرستان در ایران در سال ۱۲۷۴ با نام «مدرسه علمیه» تأسیس شد، ولی برنامه درسی مکتوب نداشت و بیشتر معلمان آن دانش‌آموختگان دارالفنون بودند که از کتاب‌های درسی آنجا برای تدریس استفاده می‌کردند. در دوران قاجار، گذر از آموزش سنتی به آموزش مدرن به دلیل غلبه سنت‌گرایان افراطی در جامعه، فقدان پایه‌های آموزشی و محدودیت‌های صنعت چاپ با چالش‌های جدی

گزارش «مراسم پنجمین گرامیداشت روز زنان در ریاضیات»

زهره مستقیم* (عضو کمیته بانوان)



مراسم پنجمین گرامیداشت روز زنان در ریاضیات توسط کمیته بانوان انجمن ریاضی با همکاری دانشگاه تبریز در روز جمعه، ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۲، از ساعت ۱۵ الی ۱۷ به‌صورت مجازی برگزار شد.



دکتر مرضیه شمس یوسفی

در ابتدای مراسم خانم دکتر مرضیه شمس‌یوسفی ضمن خوشامدگویی به شرکت‌کنندگان در مراسم از آقای دکتر سید حمیدرضا مراثی، رئیس دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تبریز، دعوت کردند که سخنان خود را شروع نمایند. آقای دکتر مراثی پس از خوشامدگویی به حاضران در جلسه و گرامیداشت روز زنان در ریاضیات با اشاره به قدمت تشکیل این دانشکده در دانشگاه تبریز که در سال ۱۳۴۸ بوده است، اظهار داشتند که دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تبریز با چهار گروه آموزشی ریاضی محض، ریاضی کاربردی، آمار، و علوم کامپیوتر به تربیت

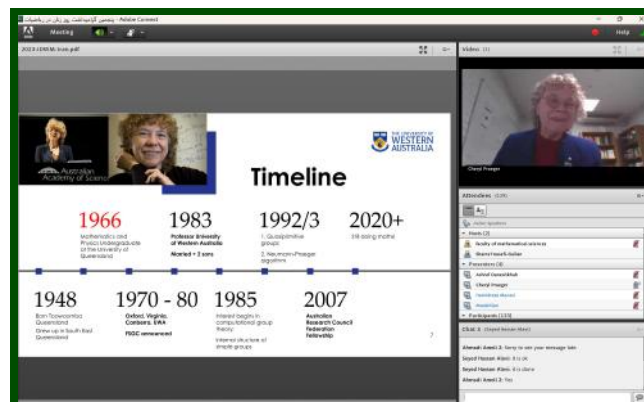
سراسر ایران تأسیس و آموزش ابتدایی اجباری شد. در سال ۱۳۱۳ دانشگاه تهران تأسیس و دو سال بعد، ۷۰ زن وارد دانشگاه شدند. به تدریج دانشگاه‌های بیشتری تأسیس و ایران وارد عصر مدرن شد. طی یک تحول اجتماعی در قرن بیست و یکم میلادی تعداد دانشگاه‌های دولتی و خصوصی در ایران به طور ناگهانی به ۲۵۰۰ رسید و نسبت دانشجویان دختر در سال ۱۳۶۷ از ۲۸ درصد به ۶۰ درصد در سال ۱۴۰۱ رسید که نشان از روند آموزش بانوان دارد. انجمن ریاضی ایران در سال ۱۳۵۱ یک مسابقه ریاضی سالانه برای دانشجویان راه‌اندازی کرد که خانم الیزابت ابراهیم‌زاده در نخستین دوره این مسابقات رتبه یک را کسب کرد. یک دهه بعد، برخی از ریاضی‌دانان ایرانی تعدادی از دانش‌آموزان را برای شرکت در المپیاد بین‌المللی ریاضی (IMO) آماده کردند. تلاش مؤثر همه دست‌اندرکاران منجر به کشف دانش‌آموزی دبیرستانی به نام مریم میرزاخانی گردید که نخستین زن برنده جایزه فیلدز شد.

مواجه شد. در دوره قاجار، با وجود نگاه فرودستی به زنان، برخی از فعالان حقوق زنان تصمیم گرفتند که مدارس دخترانه بسازند. نخستین مدرسه دخترانه در سال ۱۲۱۴ توسط یک کشیش آمریکایی به نام پرکینز در شهر ارومیه تأسیس شد. این مدرسه مخصوص اقلیت‌های مذهبی بود و دختران مسلمان اجازه حضور در مدرسه را نداشتند. نخستین مدرسه دخترانه به نام «دوشیزگان» توسط بی‌بی‌خانم استرآبادی در سال ۱۲۸۵ در تهران تأسیس شد. اما به علت هجوم سنت‌گرایان افراطی، پس از مدتی بسته شد. پس از آن در سال ۱۲۸۶ طوبی آزموده دبستان «ناموس» را به کمک سیدحسن رشیدیه در منزل خودش تأسیس کرد که هم‌زمان با این عقیده بود که تأسیس مدارس دختران مخالف با شرع است. مدتی بعد از به توپ بستن مجلس، تقاضای بی‌بی‌خانم استرآبادی برای تأسیس مدرسه پذیرفته شد، مشروط بر اینکه فقط دختران چهار تا شش‌ساله در مدرسه تحصیل نمایند و واژه «دوشیزگان» نیز از تابلوی مدرسه حذف شود. مجلس در سال ۱۲۹۰، وزارت معارف را تأسیس نمود و تحصیل را عمومی کرد. در سال ۱۲۹۷ اداره تعلیمات زنان ایجاد شد، ولی فقط دو مدرسه ابتدایی دولتی رایگان برای دختران تأسیس کرد. نخستین دبیرستان دخترانه توسط طوبی آزموده در تهران در سال ۱۳۰۷ تأسیس شد. در دوران قاجار امکان تحصیل برای زنان بسیار محدود بود. در باور عمومی نقش زنان فقط در چهارچوب خانواده تعریف می‌شد. باور دیگر این بود که زنان نمی‌توانند باسواد شوند و مغز آن‌ها قدرت کافی برای یادگیری دانش را ندارد. این دیدگاه که تا اوایل دوره پهلوی حاکم بود موجب شد کتاب‌هایی مخصوص بانوان تألیف شود. کتاب «هندسه برای نسوان» هم خاص بانوان تألیف شده است. این کتاب نشان می‌دهد که در ۱۰۰ سال قبل، برنامه درسی دختران و پسران جدا بوده است.



دکتر عبدالله محمودیان

در ادامه، خانم دکتر اشرف دانشخواه، دبیر کمیته بانوان انجمن ریاضی، پس از عرض خیرمقدم به همه استادان و شرکت‌کنندگان گران قدر که دعوت کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران را پذیرفته‌اند، اظهار داشتند: ۲۲ اردیبهشت به افتخار بزرگ بانوی جهان علم و اندیشه و ریاضیات دکتر مریم میرزاخانی، نخستین زن و نخستین ایرانی برنده مدال فیلدز با پیشنهاد کمیته بانوان انجمن ریاضی ایران و تصویب کمیته زنان اتحادیه بین‌المللی ریاضیات در سال ۲۰۱۸ میلادی به نام روز زنان در ریاضیات نام‌گذاری شد. از همان سال سازمانی به نام May ۱۲ که مصادف با ۲۲ اردیبهشت، زادروز زنده‌یاد مریم میرزاخانی است تشکیل شده و کمیته بانوان به‌عنوان یکی از ۵ عضو تشکیل‌دهنده این تشکل، همکاری نزدیکی با این سازمان دارد. در ۱۲ May در طول سال پیگیر برگزاری مراسم متعدد برای این

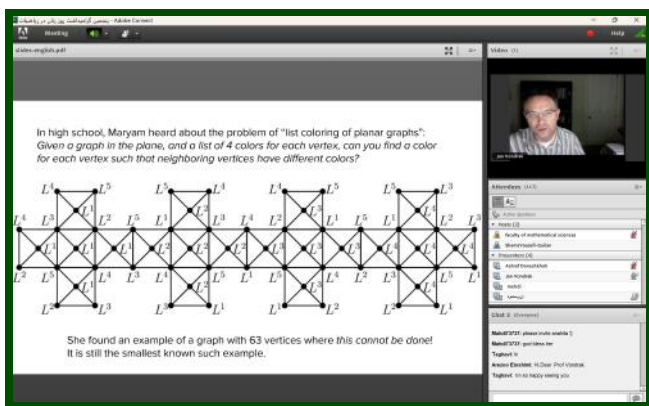


دکتر شریل الیزابت پریگر

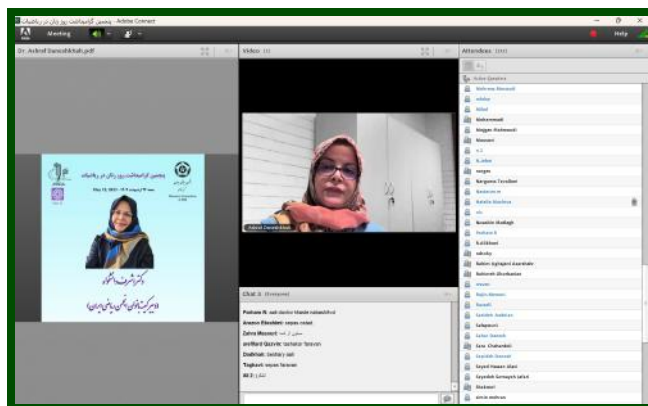
با آغاز پادشاهی رضاشاه، مدرسه‌های عمومی به‌تعداد زیاد در

ارائه کردند. در ادامه مراسم، آقای دکتر محمودیان سخنرانی خود را با عنوان «تجربه پژوهش با دانش آموزان و دانشجویان کارشناسی» ارائه کردند. سخنران پایانی مراسم دکتر یان وندرک، همسر زنده یاد مریم میرزاخانی، بودند که در سخنانی با عنوان «ریاضیات و زندگی مریم میرزاخانی» به شرح کوتاهی از زندگی علمی زنده یاد مریم میرزاخانی پرداختند.

روز است و برنامه‌هایی به همین منظور مانند تولید فیلم و زندگی‌نامه زنان ریاضی‌دان تهیه می‌کند. مراسمی که در جهان به مناسبت این روز برگزار می‌شود هر سال در تارنمای ۱۲ May ثبت می‌شود و امسال هم تاکنون بیش از ۱۳۲ مراسم در این تارنما ثبت شده است. امسال پنجمین سال متوالی است که مراسم روز زنان در ریاضیات در مراکز علمی و دانشگاهی سراسر جهان برگزار می‌شود.



دکتر یان وندرک، همسر زنده یاد مریم میرزاخانی



خانم دکتر اشرف دانشخواه، دبیر کمیته بانوان



در پایان مراسم، از شرکت‌کنندگان خواسته شد که عکسی به یادگار بگیرند. مراسم در ساعت ۱۷ به پایان رسید.

* دانشگاه علم و صنعت ایران

کمیته بانوان ریاضی ایران نیز با بنیان‌گذاری جایزه مریم میرزاخانی گامی در پاسداشت جایگاه علمی و انسانی بانوی سرفراز ایران زمین برداشت. هدف از این جایزه، تشویق بانوان به انجام فعالیت‌های فاخر و بنیادی است که شایسته نام مریم باشد. ایشان در ادامه از آقای دکتر محمد صالح‌مصلحیان، رئیس انجمن ریاضی ایران، که همواره حامی کمیته بوده‌اند و از دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تبریز که میزبان این همایش هستند و دیگر سخنرانان مراسم دکتر شریل الیزابت پریگر، دکتر عبداللّه محمودیان و دکتر یان وندرک که دعوت کمیته بانوان را پذیرفته‌اند تشکر کردند. خانم دکتر دانشخواه سپس ضمن معرفی دکتر شریل الیزابت پریگر از ایشان دعوت کردند که سخنان خود را شروع نمایند. دکتر پریگر ضمن تشکر از برگزارکنندگان مراسم و با اشاره به تاریخچه تشکیل روز زنان در ریاضیات سخنان خود را در سه بخش زندگی شخصی به عنوان یک زن ریاضی‌دان، تقارن در ریاضیات، و چالش‌ها و فرصت‌ها